

آڃايل آبهشار

علي اظهاري

اڃايل آبشار (شاعري)

علي اظفار

سچائي اشاعت گھر - دڙو.

سچائي اشاعت گهر جو ستتيهون ڪتاب

نالو ڪتاب : اڃايل آبشار
موضوع : شاعري
شاعر : علي اظهار
ڇپائيندڙ : سچائي اشاعت گهر ڌڙو
سال/ مهينو : مئي 1966ع
ڪمپوزڊ باءُ : راڻو ميگهوار (ڪونڌر ڪمپوزرس گاڏي کاتو حيدرآباد)
قيمت : 30 روپيا
پڪو جلد : 50 روپيا

Sachai Book No. 37

Name of Book: Unjayal Aabshaar
(Poetry)

By: Ali Izhar

Published by: Sachai Ishait Ghar - Daro
May '996

Composed by: Rano Meghwar
(Koonther Composers, Ghari Khata Hyd.)

Preice:

Dust Cover: 50 Rupees

20.8.94

ارپنا:

پنهجي منڙي امر
غلام سڪينا جي نالي

فہرست

5	تاجل لیوس	1 مہاگے
12	حکیر غلام محمد "عرشی"	2. بابا جی راء
13	علی انظہار	3 پتھنجی کٹا
	15 کان 25، 48 کان 56	4 غزل
	26 کان 47	5 چوستا
	51-58، 77-80، 83 کان 87	6 وایون
	59 کان 76، 81-83-84	7 نثری نظم

ڳاڙهن چانورن جي مهڪ ڀري مٽيءَ جو شاعر - علي ”اظهار“

مهاڳ

تازو اڪيڊمي آف ليٽرس طرفان ڪوٺايل عالمي ادبي ڪانفرنس جي موقعي تي ’آوار‘ زبان جي وڏي شاعر رسول حمزي چيو: ”اي ڌرتي! جڏهن تو سان پيار ڪرڻ وارا هڪ هزار ماڻهو هجن، تڏهن انهن ۾ رسول حمزو به شامل ضرور هوندو. جيڪڏهن، تنهن سان پيار ڪرڻ وارا هڪ سؤ ماڻهو رهجي وڃن، تڏهن به انهن ۾ رسول حمزو هوندو. جڏهن توسان پيار ڪرڻ وارو فقط هڪ ماڻهو رهجي وڃي، ته اهو رسول حمزو ئي هوندو، پر جڏهن توسان پيار ڪرڻ وارو ڪوبه نه هجي، ته پوءِ اي ڌرتي! منهنجي ماءُ!! سمجهجانءِ ته رسول حمزو مري چڪو آهي.“

هن کان اڳ مهان ڪوي رسول حمزو ڌرتيءَ سان پيار اجهو هنن لفظن ۾ ڪندو رهيو هو: ”اي ڌرتي! منهنجي ماءُ ڪو توکي گذرو سمجهي، ڦارون، ڦارون ٿو ڪري، ته ڪو توکي کينهون سمجهي، ٿڌا ٿو هڻي. اوري آءُ، ڌرتي، منهنجي ماءُ!! ته توکي سيني سان لايان.“

ڌرتي ماما، جنم ڀوميءَ جي حوالي سان وڏي يا پهرين ماءُ هجي ٿي، جنهن سان انسان جو اڙلي رشتو آهي. ٻڌايو ٿو وڃي ته، هن ڌرتيءَ

تي رهنڊر هر ساهدار جو فطري لاڙو خونخوار هجي ٿو، وڏو جانور، ننڍي جانور کي هڙپ ڪري ٿو ڇڏي ۽ اهڙيءَ طرح وڏيون مڇيون، ننڍين مڇين کي ڳڙڪايو ڇڏين. جانورن جو ته اهو خونخوار فطري رويو اسان قبول ڪري سگهون ٿا، پر انسانن جي ان عمل کي فطري عمل سڏڻ، انساني رتبي کي ڪيرائي، جانور جي برابر ٿو آڻي بيهاري، ڇاڪاڻ ته جانورن، پکين ۽ پُسن ۾ عقلي عنصر جبلت (Instinct) آهي ۽ انسان ۾، جنهن کي ’حضرت انسان‘ به سڏيو ويو آهي. اها ”عقلي حڪمت“، شعور (Consciousness) جي ڳهن ڳئن سان سجايل آهي، جنهن وٽ ڪري-کوٽي، بُري-پلي ۽ عالم-جاهل جي پرک هجي ٿي، ان ڪري انسان جو انسان سان منفي رويي بدران مثبت ۽ لاپائتو رويو هجڻ لازمي آهي.

گوئرنگ چونڊو هو ته ’جڏهن به ڪو آرٽ (فن) جو نالو وٺندو آهي، تڏهن سندس هٿ پستول ڏانهن وڌي ويندو آهي‘. گوئرنگ نازي حڪمران هٿلر جو ثقافتي وزير هو. هو ڏانهن روسي شاعر مایا ڪوفسڪيءَ چيو آهي ته هو هڪدم اُتي پهچي ٿو وڃي، جتي انساني ڳوڙهن ۽ دکن کي صليب تي چاڙهيو ٿو وڃي. مون لاءِ هر معصوم بالڪ جو تهڪ ثابت ڪندو آهي ته زندگي لازوال آهي.

شعري مجموعي ”اڃايل آبشار“ جو تخليقڪار علي اظهار آهي، جنهن جي شعر کي مون مٿي، ذڪر ڪيل ڏانهن ۽ پارڪن جي ڪسوٽيءَ تي پرکيو آهي ۽ علي اظهار هر صورت ۾ مون کي وقت جو ننڍڙو مسيحا محسوس ٿيو آهي، جيڪو انسانن سان فقط پيار ڪرڻ ئي سکيو آهي ۽ انسانن جو پڳل ۽ ٽٽل هٿن، پيرن کي پاڻ ۾ جوڙڻ ئي سکيو آهي. علي اظهار، رسول حمزي ۽ مایا ڪوفسڪيءَ جو اهو پوئلڳ آهي، جيڪو انسان جي رت ۽ هڏي جي واپاريءَ خلاف، ويڊيل عضون جا جوڙ لڳائي، سرجهڻ جي ٺاهيل قانون تي عمل ڪندي، پنهنجن شعرن ۾ ’مسيحا‘ ٿو ثابت ٿئي، جڏهن هو چوي ٿو:

هي شهر سارو مسيحيان جو هو
 چو مئو بيمار، تنهنجي شهر ۾؟
 چوڪ تي، گهر ۽ گهٽي ۾ ڪوڙ جي
 ٿي ٿئي پرچار، تنهنجي شهر ۾
 تنهنجو سر آ، نه ته رکيو ڇا هي ڀلا
 او، علي اظهار! تنهنجي شهر ۾.

منهنجي گهر کان تنهنجي گهر جو
 فاصلو، مونکي منهنجي عمر ساري ٿي
 لڳي. ڪيئن ڏيان، ڪنهن کي ڏيان ۽
 چو ڏيان! هر خوشي مونکي اڌاري ٿي
 لڳي. انگريزيءَ ۾ چيو ويندو آهي:

"One should not live for his own sake, but he should live for others."

مطلب آهي ته ڪنهن کي پاڻ لئي جيئن بدران، ٻين لاءِ جيئن
 گهرجي. رومانوي شاعريءَ جي ٻيءَ ڪيپ (Generation) جي هڪ وڏي
 نانو، ڪيٽس (Keats) چيو آهي: Poetry of earth is never dead. يعني
 ڌرتيءَ جي شاعريءَ ڪڏهن به نه مرندي آهي. اچو ته اهڙا عڪس ۽
 اولڙا 'اظهار' جي شاعريءَ مان ڳولهيون:

الا، چو اسان کان ڪنارو ڪري وئين
 محبت کان مايا کي پيارو ڪري وئين
 هڻي داغ دل تي جدائيءَ جو جاني!
 جواني اسانجيءَ کي ڪارو ڪري وئين.

مون شاعريءَ جي چڪ تان لاتل اظهار جي هر پڪي گهڙي کي
 هٿن ۾ کڻي، ڏسڻي آگر جي مدد سان پرکي ڏٺو آهي، جنهن ۾ اظهار
 فطري طور مونکي، قطعي ۽ غزل جو شاعر ٿو لڳي. سندس آويءَ مان
 بڪل هر گهڙو 'سهڻين' کي ٻوڙڻ بدران، تاري، هنن پار پهچائيندو.

زندگيءَ جي نويد آهين تون
ها، بنا چنڊ عيد، آهين تون
تو سوا زندگي اڏوري آ
جو ضرورت شديد آهين تون.

تو جهي سانوري جي ڳولا آ
ها، مونکي چانوري جي ڳولا آ
جو وسي دل جي ٺوٺ ڌرتيءَ تي
ڪنهن ڪڪر، بانوري جي ڳولا آ.

ڌاري ٻوليءَ جي لفظن کي قافين طور استعمال ڪرڻ جو سندر
سيائيندڙ ڏانءُ ته ڏسو:

احتياطاً وضو ڪري وڻجي
انتظاماً وضو ڪري وڻجي
دل کي دل سان ملائڻو آهي
احتراماً وضو ڪري وڻجي.

اوهان کي جفائين جي آهي جي سڪيا
اسان وٽ وفائين جو اڀياس آهي
اوهان وٽ ستم جا نه ڪتندڙ خزانو
اسان جي ڪلهن تي سدا ٿياس آهي.
'نقصان' واري نثري نظم ۾ خيالن جي گهرائپ ڏسو!
پگهار جا پئسا ڳڻي
سوچيان پيو ٿو
افسوس!
مهيني جا ٽيهه ڏينهن
هن هڪڙي ڏينهن جي انتظار ۾
وڃائي ڇڏيم.

هر ڪناري، چوڪريءَ جي اندر
هڪ عورت سٺل هوندي آهي

۽ جڏهن

اها جاڳندي آهي ته

ڪناري چوڪري

مري ويندي آهي.

جيئن پابند ۽ آزاد نظم ۾ فرق هجي ٿو، اهڙي طرح آزاد ۽ نشري نظم ۾ به فرق آهي. پابند نظم ۾ قافيو، ردیف ۽ وزن هوندو آهي. جڏهن ته آزاد نظم ۾ پابند نظم جي ٽن زيورن مان فقط هڪ زيور يعني 'وزن' هوندو آهي، پوءِ ٻلي ڪنهن ست ۾ هڪ لفظ، ڪنهن ۾ ٻه، ته ڪنهن ۾ پنج لفظ هجن. ڏسڻو اهو آهي ته هر هڪ ست تي وزن پورو ٿي، ختم ٿو ٿئي. هوڏانهن آزاد ۽ نشري نظم کي ڇا چيو ته نشري نظم مان اها ٽين شيءِ يعني 'وزن' به غائب هوندو. مطلب ته نشري نظم ۾ قافيو ردیف ۽ وزن نٿا استعمال ٿين. هاڻي سوال ٿو اٿي ته نشري نظم آهي ڪهڙي صنف؟ ان لاءِ جواب آهي ته نثر ۾ لکيل اهڙي تحرير، جنهن جي پڙهڻ سان تاثر شاعراڻو پيدا ٿئي، ۽ مڃتا طور چئجي ته اهڙي ٻوليءَ ۽ گهراڻپ شاعر ئي پيش ڪري سگهي ٿو ۽ بس.

اسانجا ڪيترا ئي نوجوان شاعر ۽ شاعراڻيون نشري نظم تي به هروڀرون آزاد نظم جو ليبل لڳائي ڇڏيندا/ ڇڏينديون آهن. علي اظهار ۾ اٿي ۾ لوڻ برابر ڪي اوڻايون آهن. علي اظهار جو هي قطعو پڙهو:

اسانڪي نه ڏي ڏوه، ٿيڻو ئي ناهي
ها، ماڪي ڪڏهن ٿوه، ٿيڻو ئي ناهي
سڀئي پنهنجا رستا جدا هئا، جدا هن
ڪا ڪاڻي ڪڏهن لوه، ٿيڻو ئي ناهي.

هن قطعي جي ٻيءَ سٽ واري قافِيي جي 'ت' تي جيئن ته بيش آهي، ان ڪري اهو قافيو ناقص آهي. قافيا ٿيندا: اوه، پوه، روه وغيره. اچو قطعي کي درست ڪريون:

اسانکي نه ڏي ڏوه، ٿيڻو ئي ناهي
ها، ريتيءَ منجهان روه، ٿيڻو ئي ناهي
سڀئي پنهنجا رستا جدا هئا، جدا هن
ڪاڪائي ڪڏهن لوه، ٿيڻو ئي ناهي.
اچو ته هڪ ٻيو به قطعو پڙهون:

جا باعث ٿي بڻجي تنهنجي درد جو
خدا جو قسم سا خوشي ڪين گهرجي
پري سنڌ جيڄل! ٿي توکان جيان
آ تنهنجو قسم زندگي ڪين گهرجي.

هن قطعي ۾ ٻي ۽ چوٿين سٽ هڪ ئي ماپي موجب جوڙيون ويون آهن، جي علم عروض جي 'فعولن' واري وزن تي ٺاهيون ويون آهن. اچو ته تقطيع ڪري ڏسون:

خدا جو / قسم سا / خوشي ڪين / گهرجي
فعولن فعولن فعولن فعولن

'فعولن' واري ماپي تي تقطيع (Scanning) ڪرڻ سان قطعي جي پهرين ۽ ٽين سٽ جو وزن گڏي ٿو.

اچو ته ٿورڙي درستي آڻي، قطعي کي پڙهون:

جا بڻجي ٿي باعث تنهنجي بيوسيءَ جو
خدا جو قسم سا خوشي ڪين گهرجي
پري سنڌ جيڄل! ٿي توکان جيان مان
آ تنهنجو قسم زندگي ڪين گهرجي.

ٽين سٽ کي هن طرح به پڙهي سگهجي ٿو:

"پري سنڌ جيڄل! ٿي توکان جيان، جي."

تقطيع:

جا بڻجي / ٿي باعث / تنهنجي بي / وسئي جو
فعولن فعولن فعولن فعولن

هڪ، هڪ اکر کي گهرائيءَ سان ڏسبو، ته ڏرستيءَ کانپوءِ به
حرف علت جي اکرن کي حذف (Omission) ٿو ڪرڻو پوي، جا علم
عروض ۾ اجازت آهي، ٻيءَ صورت ۾ ’جا‘ جي جاءِ تي ’ج‘ ٿي جي
جاءِ تي ’ت‘ ۽ تنهنجي جاءِ تي ’ٽنجي‘ هئڻ گهربو هو.

تازو، يوسف سنڌيءَ ڪينجهر اوارڊس تقريبن جي موقعي تي
جڏهن مون کي علي اظهار جو ڪمپوز ٿيل ڪلام ’اڃايل آبشار‘ ڏنو ته
مان به چار سٽون مهاڳ جون لکي کيس ’ڌڙي‘ روانو ڪيان ته مون کي
تنوير عباسيءَ سان ملندڙ جلندڙ موتي پرڪاش ياد اچي ويو هو، جنهن
ڪجهه سال اڳ اکين سان پنڌ ڪري، وڃي پنهنجي جنم-پوميءَ کي
پيڻيو هو. اها ئي ته اصل تپسيا ۽ پرستش آهي. هيءَ ڪتاب جيئن ته
يوسف سنڌيءَ جي رفاقت ۾ ڇپجي رهيو آهي ۽ شاعريءَ به شهتوتن جي
باغ ڀرسان، مينديءَ جا ٻوٽا ٿي لڳي، اُن ڪري ڪتاب جي سٺي موت
ملڻ جي آس آهي. شاعر جي ادبي واقفيت يعني ’علي اظهار‘ ۽ ڪتاب
جو نالو ’اڃايل آبشار‘ ۾ به ڇا ته جمالياتي سونهن (Aesthetic beauty)
آهي!

تاجل بيوس

بابا جي راءِ

نورچشم علي اظهار جي شعرن بابت فقط ايترو چوندس ته

بين به چڱا چتيا پر وريل چتيا واه

سندس شعر مان محبت، پيار هيڪڙائي دوستي حب الوطني عبرت ۽ بصيرت جهڙن خوشبودار گلن جي خوشبوءِ سان پڙهندڙ ۽ ٻڌندڙ جو دماغ معطر ٿيو وڃي، ۽ عشق مجازي ۽ حقيقي جي چڻگن جا اثر به دل ۾ اثرانداز ٿي ٿا وڃن.

ها! سندس شعر ۾ ڪٿي ڪٿي ڪي اوڻايون به آهن. پر سندس به، ويهه ٻاويهه سالن ۽ شاگرديءَ جو دؤر آهي انهيءَ دؤر ۾ آهي اوڻايون ڪين جي برابر آهن. اڳتي هلي آهي به انشاءِ الله متجي وينديون ۽ سندس محنت ۽ شوق جو پيڙو وڃي پار پوندو.

عطر آنست ڪم خود بيويد

نه آنڪ عطار بگويد

مان فقط ايترو چوند ته

اين نامهءِ آصيرا، ناخنده مڪن پارا

بيچاره رقم ڪردست از خونِ جگر چيزه.

يعني هن آسيءَ جي لڪڻيءَ کي سواءِ پڙهڻ ۽ (غور فڪر جي) (قاڙي) ٽڪرا ڪري نه ڇڏ. ويچاري پنهنجي جگر جي خون سان ڪا سوکڙي لکي آ.

والسلام

حڪيم غلام محمد "عرشي"

پريا شهر

پنهنجي ڪٿا

ان ڳالهه کي تمام گهڻو وقت ٿيو آهي. اول ته مون کي به خبر ڪونه هئي، پوءِ جڏهن سوچ جا ڏند ڦٽيا ۽ پنهنجي سامهون وارن سڀني شين کي انهن ڏندن سان ڪرڻ لڳس، ته پنهنجي خانداني دائري جنهن ۾ مون کان اڳ وارن پنهنجن ڏي روحن جي ڄمڻ پرڻجڻ ۽ مرڻ جون تاريخون لکيل هيون، ۾ پڙهيو ته مان چوڏهين آگسٽ اٺويهه سؤ ايڪهتر ۾ ڄائو هئس. شروعاتي تعليم ته پنهنجي شهر ڀريا سٽيءَ ۾ حاصل ڪئي، پر ان کان به اڳي واري تعليم جنهن جا سبق امڙ جي ٻوچڪارن چمين ۽ لولين جي صورت ۾ ملندا آهن، پنهنجي ماءُ جي هنج واري ڪلاس روم ۾ ويهي، لپتي ۽ بڙيو ڏائيندي ٻڌا ۽ سمجهيا هئس. فرسٽ يئر ۽ انٽر گورنمينٽ ڊگري ڪاليج ڪنڊيارو منجهان پاس ڪري، ڏاڍو چاهيم ته ڊاڪٽر ٿي مسيحاڻي ڪريان، پر شايد قدرت ائين نه پئي چاهيو ۽ پوءِ زرعي يونيورسٽي تندوڄام جي مان پري مٽيءَ ۾ پناه ورتي.

بحيڻ شاعر، ننڍي هوندي کان ئي اڪيلائي پسند ۽ مائيتو هئس. ننڍي هوندي کان ئي گل، پوپت رنگ، روشنيون ۽ چوڪريون ڏاڍيون وڻنديون هيون ۽ سچ ته اهو آهي ته راند جي ميدان ۾ جيترو سست هئس. گرلز پرائمري اسڪول ۾ پنهنجي شرارتي دوستن سان ننڍي هوندي جون معصوم محبتون ڪرڻ ۾ اوترو ئي اڳيرو هئس. مون کي ياد ٿو پئي هڪ پيري گهران سڄو سارو روپيو خرچي ملي هئي، انهن ڏينهن ۾ به روپيو اسان لاءِ وڏي خرچي هئي. ان خوشيءَ ۾ سوچيم ته گهر وارن لاءِ بوڙيندا وٺي ٿو وڃان. انهن ڏينهن ۾ بوڙيندا ڏاڍا وڏا هوندا هئا ۽ منهنجا هٿ تمام پتڪڙا هوندا هئا. روپي جا بوڙيندا تمام گهڻا مليا هئا، ايترا گهڻا جو آهي منهنجي هٿن منجهان ڪرڻ تي هئا. سر ڪريا پئي ته ڪنهن پنهنجي جهولي پٿاري. منهنجي ڪرندڙ بوڙيندڙن کي پناه ڏني هئي. مون کي ياد ڪونهي ته مون ان چوڪريءَ جو شڪريو مڃيو هو يا نه، پر اهو ياد آهي ته آءُ اها سڄي

رات جاڳيو هئس ۽ سوچيم پئي ته آخر هن منهنجا بوڙيندا ڪرڻ ڇو نه
 ڏنا؟ پنهنجي جهولي ۾ ڇو جهلي ورتا. اها رات اڄ به منهنجي اکين جي
 اڱڻ جي ڪنهن ڪنڊ ۾ جاڳي پئي ٿي. هاڻي احساس ٿيو اتر ته اهو
 ته پيار جو پهريون احساس هو، جيڪو سانوڻ جي مينهن جي پهرين
 بوندن وانگر ٿيندو آهي. سياري جي وٽندڙ اس جهڙو هوندو آهي ۽
 اسڪول ويندڙ ننڍڙين گڏڙين جهڙين ٻارڙين جي وارن ۾ ٻڌل ربن
 جهڙو هوندو آهي. ان ڏينهن کان وٺي اڄ تائين ماڻهن جي روين جي
 جهنگ ۾، ان احساس کي ڳوليندو رهيو آهيان. پر ڪٿي به آهي خلوص
 پريا ڪجهه پل ڪونه ڳولهي سگهيو آهيان.

منهنجي شاعري منهنجي سوچن جا عڪس آهن. ۽ مون
 ڪوشش ڪئي آهي ته اهو سڀ ڪجهه پڙهڻ ۽ ٻڌندڙ به ڏسي
 سگهن، ٻڌي سگهن، پڙهي سگهن ۽ محسوس ڪري سگهن. ان
 ڪوشش ۾ ڪيترو ڪامياب ٿيو آهيان، مون کي خبر ڪونهي.

هن وقت تائين زندگيءَ جي سمنڊ جي ڪناري بيهي، جيڪو
 ڪجهه پنهنجي پتڪڙن هٿن سان پتڪڙي جهولي ۾ گڏ ڪيو اتر. سي
 موتي آهن يا پٿر ان جو فيصلو پڙهندڙن تي ڇڏيان ٿو. ۽ مان رڳو کين
 ايترو چوندس ته مون کي پڙهندي بس اها ڳالهه ڏيان ۾ رڪن جيڪا
 استاد چئي هئي.

ڪنهن گداگر وٽ هجي الماس ته ڪنهن س آ
 ڪوئي دانشور ڪري بڪواس ته به بڪواس آ.
 توهان تائين هي ڪتاب پهچائڻ واري Process دوران جن مهربان
 دوستن مون سان هر طرح جو تعاون ڪيو مان انهن جو پڻ ٿورائتو آهيان.
 ٿورا نه ٿورا مون تي ماروئڙن جا،

پر خاص طور تي، يوسف سنڌي جون مهربانيون، جنهن وٽون کي
 هن ڪتاب جي مسودي ترتيب ڏيڻ تي هٿايو ۽ انهيءَ کي توهان تائين پهچايائين.

علي اظهار

زرعي يونيورسٽي ٽنڊو ڄام.

اڄ وري ٻيهر پراڻا واسطا جاڳي پيا،
 ييار محبت جا سمورا سلسلا جاڳي پيا.
 منهنجي نئين برصديءَ ۾ خواب هٽاڻيڪي ستل،
 تنهنجي آئي سي سمورا سانورا جاڳي پيا.
 ننڊ هئي ساقيءَ کي ۽ بي خواب هئا مٽخوار سڀ،
 هن نهاريو تنهن گهڙيءَ مت مٽڪدا جاڳي پيا.
 عاشقن جا روح هئا 'اظهار'، گهري ننڊ ۾،
 تنهنجي پيرن جي صدا تي، سڀ ستا جاڳي پيا.

سياسي نعرا پوسٽر ڏمڪيون ڪاريون.
 ديوارن جون ديوارن سان ڳالهائون.
 جيون سارو زهر پيالو ڪوڙو.
 بيزارن جون بيزارن سان ڳالهائون.
 درد مليا هن ڪانه دوا ڪا يارو.
 بيمارن جون بيمارن سان ڳالهائون.
 پيارڏيان ٿو موت ۾ پيار ئي گهرجي.
 واپارين جون واپارين سان ڳالهائون.
 چورن سان گڏ بابو ماريو ويندو.
 اڄ ڪلهه ٻارن جون ٻارن سان ڳالهائون.
 قوم مارائي ڪرسي وٺي آخري!
 غدارن جون غدارن سان ڳالهائون.

لٽجي وياسين يار تنهنجي شهر ۾.
ڇانه ٿيو دلدار تنهنجي شهر ۾.

بت هئا پٿرن جا ڏس ٻيو ڇا هئو؟
ڇا هئو اي پيار...؟ تنهنجي شهر ۾.

سال ٿي ويا ڪو به آيو ناهه هت،
اي درو ديوار تنهنجي شهر ۾.

تو شهر جا سڀ واسي وائڙا،
هڪ ٻئي کان ڌار تنهنجي شهر ۾.

ڪير تنهنجي شهر ۾ ايندو وري،
پيار محبت گار، تنهنجي شهر ۾.

هي شهر سارو مسيحيان جو هو،
ڇو مئو بيمار تنهنجي شهر ۾.

ڇوڪ ٿي گهر ۽ گهٽيءَ ۾ ڪوڙجي،
ٿي ٿئي پرچار تنهنجي شهر ۾.

تنهنجو سِرُ آه ته رکيو ڇا هي ڀلا،
او! علي اظهار تنهنجي شهر ۾.

●

مان اوندهه تون تارن وانگي.
 شاعر جي ويچارن وانگي.
 تنهنجي نيٺن ڏي ٿو تڪيان،
 آءُ اڃان ويچارن وانگي.
 پيار محبت کين اڇل ڙي،
 رديءَ جي اخيارن وانگي.
 منهنجا گونگا گونگا جذبا،
 مندر جي مينارن وانگي.
 ميرو هان پر نڃ ڪرو هان،
 ٿر جي گدڙن ٻارن وانگي.
 توڻن جاني آءُ جيان ٿو،
 ڪينسر جي بيمارن وانگي.
 جنگ بنا جذبن جي آڇڻ،
 ڪٽ لڳل هٿيارن وانگي.

سنسار، تنهنجي اوسيئڙي ۾.
 مان ڌار، تنهنجي اوسيئڙي ۾.
 ديوانا ڪيترن آهن،
 اي پيار، تنهنجي اوسيئڙي ۾.
 صدين کان مسيحا آهن،
 بيمار، تنهنجي اوسيئڙي ۾.
 اڃا هـلـي آزادي،
 سڀ يار تنهنجي اوسيئڙي ۾.
 پڪ ڄاڻ ته ڪٿا آهي،
 گلنار تنهنجي اوسيئڙي ۾.
 ڏک درد ٽين دنيا جا،
 اي ٻار تنهنجي اوسيئڙي ۾.
 وڃ گهر سڀئي آهن،
 اظهار، تنهنجي اوسيئڙي ۾.

مــــون وٽ بس انڌيارا آهن.
 تو وٽ سڀ ســــتارا آهن.
 تنهنجا نيڻ نشيلا سائڻ،
 ڳالهــــيون امــــرت ڌارا آهن.
 مــــون وٽ بس هڪ پيــــڙي آهي،
 تو وٽ سڀ ڪنارا آهن.
 قــــرباني ڏس ڪنهن ڏني آ،
 ســــڀني وٽ بس نــــعرا آهن.
 ڪيــــسڻ هلندو رهندين هڪل،
 ڪنڊا رستــــا سارا آهن.
 ساقي تنهنجي هوندي ســــوندي،
 مــــحفل منجهــــم اڃارا آهن.
 بڻجي دوست هڻن ٿا خنجر،
 ماڻهــــون اندر ڪارا آهن.

ســراپا انتظار ٿي وياسين.
 هاءِ بي اختييار ٿي وياسين.
 پيار جي مسئلن کان اڳ ۾ ئي،
 مسئلن جو شڪار ٿي وياسين.
 چاهيوسين ته يار ٿيون تنهنجا،
 دشمنن ۾ شمار ٿي وياسين.
 منتظر آجڳن کان جيڪو سو،
 ڪنهن جي گهر جو دوار ٿي وياسين.
 زندگي گڏ جي گذارڻي هئي پر،
 هاءِ افسوس ڌار ٿي وياسين.
 بوند هئاسين اسان ته پاڻيءَ جي،
 تو ملئين آبشار ٿي وياسين.
 ڪهڙي غلطي ٻڌائجي جاني،
 بس توهان تان نثار ٿي وياسين.

روز گهٽجي ٿي پئي هيءَ مستقل،
زندگي پي ريزگاري ٿي لڳي.
منهنجي گهر کان تنهنجي گهر جو فاصلو،
مون کي منهنجي عمر ساري ٿي لڳي.
ڪيئن ڏيان ڪنهن کي ڏيان ۽ ڇو ڏيان،
هر خوشي مون کي اڏاري ٿي لڳي.
سازشون ۽ وحشتون ۽ نفرتون،
سوچ زيرِ تابڪاري ٿي لڳي.
ونڊڪٽ واڌو ۽ ضربيان کان وڌيڪ،
شاعري مون کي پياري ٿي لڳي.
تنهنجي منهنجي وچ ۾ اوا سانوري،
وقت پي ڄڻ چوڏيوار ٿي لڳي.

گل سرهاڻ ۾ يار چاهي رکيو.
 چند چانداڻ ۾ يار چاهي رکيو.
 جو به ڪجهه آهي تنهنجي ئي نيٺن ۾ آ،
 سون جي ڪاڻ ۾ يار چاهي رکيو.
 تاڻ ڇاتيءَ جي تنهنجي ڏني اٿئون ۽ بس،
 تير جي تاڻ ۾ يار چاهي رکيو.
 علم آهي عمل ساڻ ڪارائتو،
 بس نلهو ڄاڻ ۾ يار چاهي رکيو.
 امن ۽ شـانتي روح جون منزلون،
 چئـ رتوڇاڻ ۾ يار چاهي رکيو.
 روح تلوار آ جنگ جيوت جي لئـ،
 جسم جي ميان ۾ يار چاهي رکيو.
 زندگيءَ جو مزو ڪجهه ڏيڻ ۾ به آ،
 آڻ ئي آڻ ۾ يار چاهي رکيو.
 پاڻ سان گڏ ٻئي لاءِ پي سوچجي،
 بس رڳو پاڻ ۾ يار چاهي رکيو.

آھم زاري اھا وري ڇاجي.
 بيـقـراري اھا وري ڇاجي.
 هو ته ڏٺي آخري جواب ويو،
 انتظار ھا وري ڇاجي.
 مٿ ته تو کونه پيتي آھي پوءِ،
 ڇڻم خمـاري اھا وري ڇاجي.
 پيار آ شڪريو نه رنجش ڪا،
 * ويـري سـاري اھا وري ڇا جي.
 دل ڏٺي کونه آ ڪـو ليـکو،
 وار واري اھا وري ڇاجي.

* Very Sorry

ڪيئن وڌن هي سلسلہ.
 نظر نظر ۾ فاصلہ.
 توهانجي دلڳي ڏسي،
 وڌن پيا ٿا حوصلہ.
 هاڻ ڏکيا اٿئي سڄي،
 پریت جا هي ملامتہ.
 رات کنهن چيو پئي،
 مري نٿي سگهي ڪلا.
 وسارجي پلا ڪيئن،
 تنهنجي اها "اٿي الا".
 تون ملئين اٿي پيا،
 پيار جوش ولولا.
 اوهانجو گهر منهنجي ڳلي،
 مفاصلہ مفاصلہ.

زندگيءَ جي نويد آهين تون.
 ها! بنا چنڊ عيـد آهين تون.
 تو ســـــــــــــوا زندگي اڏوري آ،
 جو ضرورت شهيد آهين تون.

هڪ ته واعدو ڪڏهن ڪندا ناهيون.
 جي ڪيون ٿا ته پوءِ نپايون ٿا.
 جي اسان سان ڪندؤ جدائي پوءِ،
 ها! مري وينداسين ٻڌايون ٿا.

دوستيءَ جو نانءُ ڪو وٺندو، نه ڪڏ.
 دل لڳيءَ جو نانءُ ڪو وٺندو، نه ڪڏ.
 اهڙو بدلو تو وفا حبو آ ڏنو،
 عاشقيءَ جو نانءُ ڪو وٺندو نه ڪڏ.

الا! ڇو اسان کان ڪنارو ڪري وٺين.
محبت کان مايا کي پيارو ڪري وٺين.
هڻي داغ دل تي جدائي جو جاني،
جواني اسانجيءَ کي ڪارو ڪري وٺين.

تو جهي ســانوري جي ڳولا آ.
ها! مـون کي ڇانوري جي ڳولا آ.
جو وسي دل جي ٺـوٺ ڌرتيءَ تي،
ڪنهن ڪـر بانوري جي ڳولا آ.

چنڊ تارا به شـاهدي ڏيندا.
پيار وارا به شـاهدي ڏيندا.
ڪا نه نڪتي ڪا دانهن ٻڌندي ڪا،
ها! ڪنارا به شـاهدي ڏيندا.

ڪونه صحرا، نه جل گهرون ٿا پيا.
 بک غربت جو حل گهرون ٿا پيا.
 ڀل نه گڏ زندگي سڄي هل تون،
 پيار جو هڪڙو ڀل گهرون ٿا پيا.

هجر جي منج ۾ ويهي ملهائين جشن يادن سان،
 اتي ڏاڍو ستائڻ ٿا، وصالن کي ته سمجهايو.
 اچي ساقي سر محفل ته پوءِ اظهار هي چوندس،
 پيئڻ کان اڳئي چلڪن ٿا، پيالن کي ته سمجهايو.

هر طرف پيالا ڳاڙها گل آهن.
 آءُ، آيو آ پيار جو موسم.
 هيڏي هوڏي مان توکي ڳوليان ٿو،
 آهي جن انتظار جو موسم.

نہ هندو، نہ کافر مسلمان سڏجو.
جي سڏجڻ ٿا چاهيو ته انسان سڏجو.
۽ آهي هر ڌرم دين ڌرتي اسانجي،
ها! ڌرتيءَ جا پنهنجي نگهبان سڏجو.

هڪ نظر سان ئي دل کڻي ويو آن.
اهڙو تير نظر هڻي ويو آن.
روز توکي ڏسون ٿا خوابن ۾،
جو اسان کي صنم وڻي ويو آن.

احتياطاً وضو ڪري وٺجي.
انتظاماً وضو ڪري وٺجي.
دل کي دل سان ملائڻو آهي،
اجتراماً وضو ڪري وٺجي.

اسان لاءِ ڏڪارن جا ڏمڪاءِ آهن.
توهان تي بهارن جا بوجاڙ آهي.
توهان لاءِ خدا جي ته رحمت ئي رحمت،
اسان لاءِ سدائين هو قهار آهي.

توساڻ ٿو لڳي هر منظر نئون نئون.
دريون به چڻ نيون هن آدر نئون نئون.
توڙي آهي پراڻو، سالن کان رهان پيو ٿو،
پوءِ ڇو پلا لڳي ٿو اڄ گهر نئون نئون.

وفائون وفائن کي ڳولي لهن ٿيون.
جفائون جفائن کي ڳولي لهن ٿيون.
پنهنجو هي ملڻ ڳالهه جي ثابتي آ،
دعائون دعائن کي ڳولي لهن ٿيون.

لوڻ ڦٽن تي پرڪين پيو ٿو.
خون اسانجو سرڪين پيو ٿو.
محفل ۾ جو بيگانن سان،
هلڪيون مرڪون مرڪين پيو ٿو.

اسان کي نه ڏي ڏوه، ٿيڻو ئي ناهي.
ها! ماڪي ڪڏهن توه، ٿيڻو ئي ناهي.
سيئي پنهنجا رستا جدا هئا، جدا هن،
ڪا ڪاڻي ڪڏهن لوه، ٿيڻو ئي ناهي.

ڪڏهن ڪو ته ورتي اسانجي اڳڻ تي.
ڪو جذبو ته جرتي، اسانجي اڳڻ تي.
ڳليءَ مان لنگهن ٿيون ڪئين سُنڊريون!
ڪڏهن ڪا ته ترسي اسانجي اڳڻ تي.

زمين عشق ۾ آسمان عشق ۾ آ.
هتي هر ٻڍو ۽ جوان عشق ۾ آ.
ٿڙن هر نظر ۾ سوين گل گلابي،
ڪيڏو نه پيارو سمان عشق ۾ آ.

جا باعث ٿي بڻجي تنهنجي درد جو،
خدا جو قسم سا خوشي ڪين گهرجي.
پري سنڌ جي جبل ٿي توکان جيان،
آ تنهنجو قسم زندگي ڪين گهرجي.

اوهان کي جفائين جي آهي جي سڪيا،
اسان وٽ وفائين جو، اڀياس آهي.
اوهان وٽ ستر جا، نه ڪٽندڙ خزان،
اسان جي ڪلهن تي سدا ٿياس آهي.

اوهان جو سراپا حسن دلڪشي آ.
چين تي به ڄڻ مٽ سندي تازگي آهي.
اسان کي خدا را شرابي نه چئجو،
اسان کي اوهانجي ڏنل بي خودي آ.

محبت غلاميءَ جو نالو نه آ،
محبت ٿي انسان کي حوصلو ڏئي.
محبت ته مشڪل ڪُشا آهي يارو،
جا ڪمزور کي شينهن جو حوصلو ڏئي.

اسان کي نه سيرت نه صورت ٿي گهرجي.
نه ڏوڪر نه پئسو نه شهرت ٿي گهرجي.
چيو آهي پي ايم • ڪي، سي ايم • * اسانجي،
ڪمي عزتن جي آ، عزت ٿي گهرجي.

* چيف منسٽر ڄام صادق جي هڪ بيان ”اسانکي رڳو عزت گهرجي“ تي لکيل

جي سڀئي سور سهڻ ڄاڻون ٿا.
 حق پنهنجا به وٺڻ ڄاڻون ٿا.
 اي زماني جا غاصبو ٻڌجو،
 ها! بغاوت به ڪرڻ ڄاڻون ٿا.

اي يار تنهنجي پيار ڏيکڻ جو شڪريو.
 تنهنجي ئي ڏنل غم و مصيبت جو شڪري.
 واقف ڪيو اسان کي غم زندگيءَ کان تو،
 هر سام ٿو پڪاري عنايت جو شڪريو.

مــالــم شـوق انتظاري آ.
 اءِ - ر - لامين بي قـرارـي آ.
 تون به اهو منهنجو ڪجهه پي نام،
 تـو - ر - جي زندگي اڏاري آ.

خدا گواهه محبت کان منهن نه موڙيو ٿئون.
 سدائين پيار محبت جو علم ڪوڙيو ٿئون.
 اسان توهان لاءِ چئو پيو ڪري به ڇا ٿا سگهون،
 توهانجو پيڙو ٿئون تاريو ۽ پاڻ ٻوڙيو ٿئون.

منهنجو، هر هر رات اوهانجي نالي.
 سڀ دعائون ۽ مناجات اوهانجي نالي.
 دل جا اختيار ته اڳ ۾ ئي اوهان وٽ آهن،
 جان جي ٿو ڪيان سوغات اوهانجي نالي.

توهانجو ستم تي ستم ٿا ڏسون.
 محبت جو پنهنجي ڀرم ٿا ڏسون.
 توهان کي ڏسون ٿا ته پوءِ اي صنم،
 نه مسجد نه مندر، حرم ٿا ڏسون.

محبتن جا فسانا، چئون ته ڪنهن کي چئون.
 ويا جي ڏينهن سهانا، چئون ته ڪنهن کي چئون.
 اسان کان ڪهڙا نه پيارا پرين، ڪسي ورتئي،
 ٻڌاءِ تون اي زمانا، چئون ته ڪنهن کي چئون.

حقيقتون نه لڪايو، ڏسو نه ڳالهه مٿيو.
 اسانجو ڏوهه ٻڌايو، ڏسو نه ڳالهه مٿيو.
 يا پنهنجي بزم مان سڀئي رقيب تڙيو، يا،
 اسان کان بزم ڇڏايو، ڏسو نه ڳالهه مٿيو.

نئون آهي جوڀن نئون آ بهار.
 مهربان ٿيو آ، اسان تي پيار.
 وري آ وريو، مٿي ڪشيءَ جو زمانو،
 وري ڪا ته سرڪي اکين سان پيار.

نظر کي نظر سان ملايون اچون ٿا.
وزن کي بحر سان ملايون اچون ٿا.
توهانجون جفائون ۽ پنهنجي محبت،
قهر کي مهر سان ملايون اچون ٿا.

خماريل اڪيون يار کڻندو نه ڪر تون.
نظر سان ائين تير هڻندو نه ڪر تون.
وڻي ڪا نه دنيا جي ڪا شيءِ اسانکي،
اسان کي او! ايڏو به وڻندو نه ڪر تون.

نه در کي نه دريءَ کي نه ديوار کي ڏسبو.
ڏسبو ته فقط يار کي بس يار کي ڏسبو.
ماڻهن جا ستم ڪوڙا قسم واعداءِ خلافيون،
ڪنهن شيءِ کي نه ڏسبو، ها! فقط پيار کي ڏسبو.

دل جون ڳالهيون دل ۾ سانڍڻ چاهيم پر ڇا ڪيان،
 سمر بڻجي لفظ منهنجي وات مان ڇڻجي ويا.
 ياد تنهنجيءَ کي پلائڻ چاهيم پر سانورا،
 لاءِ سدائين نقش تنهنجي ياد جا رهجي ويا.

جان وفا رهيو، نه ئي عهد وفا رهيو.
 هو شخص، جي رهيو آ ته بس بي وفا رهيو.
 سامن جو ڏئي صدقو پوڄا ٿي ڪيم جنهن جي،
 افسوس! سو ستمگر مون کان خفا رهيو.

دين ڪواٺ گڏهه ته ناهي جو،
 زندگيءَ کي انهيءَ تي ڍوئين ٿو.
 آهي ڇا ران هدايت جي لاءِ،
 ان جا ملان! ڇو هار پوئين ٿو؟

ستارا ڳالهائون ڪن ٿا.
 پيارا ڳالهائون ڪن ٿا.
 ٻڌو ڪيڏي دليريءَ سان،
 ڪنارا ڳالهائون ڪن ٿا.

نگاهه ناز ڪي پنهنجي جهلي ڇڏ.
 عجب انداز ڪي پنهنجي جهلي ڇڏ.
 اسان جي دل، ڪڍي جهٽ جهڙپ ۾ ٿو،
 اکين جي باز ڪي پنهنجي جهلي ڇڏ.

ڏاڍي سندر اهين ليڪن،
 پيار ڪرڻ جو ڏانءُ نه ٿئي.
 گوشت پوشت جو سينو ٿئي پر،
 سيني ۾ ڪو هانءُ نه ٿئي.

چنڊ چانڊاڻ کان جدا ٿو ڪرين.
مون کي تون پاڻ کان جدا ٿو ڪرين.
توسان ملزوم ۽ لازم آهيان،
ذهن کي ڄاڻ کان جدا ٿو ڪرين.

جيڪو اڄ قوم جو دشمن آهي،
ان کي غمخار هئڻ کپندو هو.
هائ! سياست ۾ اچي ڦاٿو آ،
هو اداڪار هئڻ کپندو هو.

دل نئين آڇوت ڪاڏي، ڇا ڪيان؟
دردِ دل ۾ آهيان ڦاٿو، ٿورو بيھ.
سهڻ ڪنهن ٻئي زخم جي، آهي يا نه،
بيھ مان لايان ڪو ڪاڻو، ٿورو بيھ.

مضطرب منظر لڳي ٿو، تو سِوا.
 باغ پي جن بر لڳي ٿو، تو سِوا.
 پنهنجي گهر جو گهٽ ويو وسري آجن،
 اوڀرو گهر در لڳي ٿو، تو سِوا.

هر نفس بي قرار محفل ۾.
 ساه آ، دل تي بار محفل ۾.
 آءِ اي سانوري! پي دير نه ڪر،
 آ تنهنجو انتظار محفل ۾.

خوشيءَ ۾ توهانجي، اسان خوش گذاريون.
 توهانجي غمن ۾ ئي غمگين آهيون.
 توهان ئي اسان جا ڌرم دين آهيو،
 توهان جي نه آهيو، ته بي دين آهيون.

اسان ته تنهنجا پڄاري، ٻڌائڻ نٿيان آهيون،
جتي تون بيهي رهين، بت ڪڍه ٿي پيو بدو،
نه مٿ ڦهاري نه منهن ڏي، نه ڳالهائين
اڪيون ئي ڪول، اتي منهن ڪڍه بهي پوندو.

عاشقن جي اميد آهيون تون،
تو ۾ نظرون ٻي ديد ڪهڙي آ.
تون جي آهيون ته عيد آهر روز،
تو سوا عيد عيد ڪهڙي آ.

آه زاريءَ ۾ رات گذري وئي.
بيقراريءَ ۾ رات گذري وئي.
ڪونه اچڻ و هئڻ نه آئين تون،
انتظاريءَ ۾ رات گذري وئي.

پيار واري شهر جون، ڳالهائون ڪجن،
بس اکين جي سحر جون، ڳالهائون ڪجن،
ڇو وڃوڙي جا صنم صدمو سھون؟
گڏ گذاريل پھر جون ڳالهائون ڪجن.

ڪيچليون اڪيون ڪٿي مون ڏي نه ڏس،
دل جي دنيا ۾ مڇي طوفان ٿو.
ٿا ٿن منهنجا سڀئي روزا وضو،
بي ايمان ٿي پئي، منهنجو ايمان ٿو.

چاهتين جا سلسلا وڌندا رھيا.
دلبرن جا حوصلا وڌندا رھيا.
رند ڪون ڪئين پيار ۾ ماڻھن وڌيون،
پيار جا ته به قافلا وڌندا رھيا.

مان هئس ۽ تون هئڻ راتيون هيون.
ميٺ محبت پيار جون باتيون هيون.
موت کان پوءِ پي تنهنجو درُ ٿيون تڪن،
مون تولا پاتيون جيڪي جهاتيون هيون.

روشنين کي روشني بخشي ڇڏي.
پٿرن کي بندگي بخشي ڇڏي.
يار پنهنجا حال بس اهي اٿس،
رهزنن کي رهبري بخشي ڇڏي.

زهر اوتيو زندگيءَ مان پي ويس.
تو چيو جيئن ٿي مان تيئن ٿي ويس.
هي مرڻ ناهي ته پيو چاهي مئا؟
موت جهڙي زندگيءَ کي جي ويس.

سوچ جا سڀ سلسلا توڏي وڌن.
عشق جا سڀ قافلا توڏي وڌن.
بوءِ به چو اي سنڌري! اي سانوري!
زندگيءَ جا فاصلا توڏي وڌن؟

پيار جي لاءِ ٺاهي وئي دنيا،
تون به دل ۾ پيار پيدا ڪر.
هر شيءِ پاڻهي حسين ٿي ويندي،
تون نظر ۾ نڪار پيدا ڪر.

رستن کي حيراني آخر ڇاجي آ؟
نيـڻن ۾ ويراني آخر ڇا جي آ؟
تنهنجو هٿس مان اڄ به تنهنجو آهيان،
جاني بي ايمانِي آخر ڇاجي آ؟

اڪيون ڪليل رکجو هن کي اچڻو آ.
نظرون مليل رکجو هن کي اچڻو آ.
اوسيئڙي جو ديب متان ڪو اجهائي،
دريون ڪليل رکجو هن کي اچڻو آ.

ڪوڙ سارا پن سڪل اڌريا مگر،
واءِ جي جهڙو ٿي چيو هليا وڃو.
مون به پنهنجي زندگيءَ جو سوال ڪيو،
هن اڪيون ٻوٽي چيو هليا وڃو.

حذا جهيٽا جهيٽا ڇا لاءِ؟
پنهجا حال وهيٽا ڇا لاءِ؟
خوسيون هڪ پيرون پي ناهن،
درد ڏيهڙي پيٽا ڇا لاءِ؟

ڪا به اميد ڪا به آس نه آ.
شهر ۾ ڪو به اڃا اداس نه آ.
تون ته آهين مگر اها ناهين،
اڃا نظر ڪا به بدحواس نه آ.

نئين مڙهي ويرانِي اڏي آئي
جهڙي سي حيرانِي اڏي آئي.
ڪورو مورو اهي يار ته بک لڳي،
ڪنهن پاسي ڪن مانِي اڏي آئي.

هن نظر ۾ پيهي وئي، هن نظر جي ويرانِي.
هن پيري ئي آ، ڇا شهر جي ويرانِي.
در گهڻيون ڳليون اي دوست، ڪيتريون ٻيون آهن،
آءُ ڏس ته ڪيڏي آ، اڃا شهر جي ويرانِي.

زندگي درد جي گفنا آهي.
 ڪجهه وفا آهي ڪجهه جفا آهي.
 هو ته پئي واءِ لوڏيو ڀردو،
 مون تي سمجهيو تنهنجي صدا آهي.
 ڄڻ مٽي روپ ٿو اچي سامهون،
 زندگي مـوت جي ادا آهي.
 دل ته ان ڳالهه کي مڃي ئي نٿي،
 سڀ چون ٿا هو بي وفا آهي.
 هوءَ سڀني تي اڄ به آهي ستل،
 توڙي اڄ ڪلھ مون کان جدا آهي.
 ڪونه مرڻي آ پرڻويءَ تي جا،
 سا ڪلاڪار جي ڪلا آهي.
 سڀ ڏسائون گهمي ڏٺيون آهن،
 هر ڏسائو مليو خدا آهي.
 شاعري ائين رسي ويئي آ،
 ڄڻ ته ڪا سانوري خفا آهي.
 تنهنجي گهر کان پوءِ ڪيترا گهر هن،
 منهنجي گهر کان پوءِ هڪ خلا آهي.

محبتون بي پناه.
 چاهتون بي پناه.
 حسن سان عشق جون،
 حجتون بي پناه.
 فرقتن ۾ وصل جون،
 لذتون بي پناه.
 آخري وقت ڇو؟
 خواهشون بي پناه.
 ورڙو ڌيان ڏي،
 نعمتون بي پناه.
 تنهنجا نين منهنجي لاءِ،
 دعوتون بي پناه.
 بس ملئين ڇڻ ڏئي،
 عزتون بي پناه.

ڪنهن ڪي ڪنهن تي پيار ڪيئن اچي؟
 حسن ڪي اعتبار ڪيئن اچي؟
 ڪيڏا نظرن جا ڪوٽ اوچا هن،
 هن جي نيئن نهار ڪيئن اچي.
 آهي ئي ڪونه پوءِ چنڊ منجهان،
 ڪوئي گهوڙي سوار ڪيئن اچي.
 هوءِ جي ايندي ته آءُ پي ايندس،
 روح ڪان جسم ڌار ڪيئن اچي.
 آهي مختيار پاڻ خود مالڪ،
 مون ڪي پوءِ اختيار ڪيئن اچي.
 منتظر ره ته يار ڄاڻين تون،
 موت ٿو بار بار ڪيئن اچي.

زندگي ڇڻ غم ڏاڍا ٿي ويندي.
 هوءِ ڇوڪر جي خواب ٿي ويندي.
 ٿورڙو ڏي مڇڻ ته محفل ڪي،
 هر نظر پوءِ شراب ٿي ويندي.
 وقت ايندو ڪو تو اڳيان اي دل،
 سونهن ساري سراب ٿي ويندي.
 آسرن تي جهان قائم آ،
 جا ڪلي آ، گلاب ٿي ويندي.

شام ڇا چيو هئو؟
 توبه ڪجهه ٻڌو هيو؟
 ڪنهن ڏسي ڏٺو ڪلي،
 ڪو ٻڌي رنو هيو.
 پنهنجي نانءُ ڪيئن بچي،
 ويري، ناکوءِ هيو.
 مان گهڻو رنس رڙيس،
 وقت بي چيو هيو.
 هن ڄاڻين ڄڻ نئون،
 ڪوئي فلسفو هيو.
 توکان پئي وفا گهرئين،
 پڪ ڪو چيو هيو.
 ڪنهن به ڪونه سوچيو،
 دل جو معاملو هيو.

مون ڏٺو هئو هوءَ پري جاڳي پئي.
 دل چري پيهر وري جاڳي پئي.
 هن دري کولي جڏهن ٻاهر ڏٺو،
 چڻ ته ڪا گهر جي دري جاڳي پئي.
 مس ته آيو صبر ۽ آرام هئس،
 سور جاڳيا بانسري جاڳي پئي.
 جيئن ئي سج پنهنجو گهونگهت کوليو،
 ائين لڳو چڻ زندگي جاڳي پئي.
 تنهنجي نيٺن ۾ الائي ڇا هيو،
 تو ڏٺو ۽ شاعري جاڳي پئي.

عشق اظهـار جو پـيو نـالو.

پـيار آ يار جو پـيو نـالو.

ڄڻ خوشين کي ڇڏيو اٿن روڪي،

دردَ ديوار جو پـيو نـالو.

جو به آيو وري نه موٽيو آ،

نينهن ڪو دارَ جو پـيو نـالو.

روز پڙهندي ئي چرڪ ٿا نڪرن،

خوف اخبار جو پـيو نـالو.

•

ننڊ سڀني کي نين اوجاڳيل.
ائين ٿيڻو هو ڪانه هئي ڪا ڪل.

مون کي طوفان ڪجهه ڪري نه سگهيو،
هائ پوڙي ڇڏيئي، اڙي ساحل.

قيد ٿاهيون ڪڙي سزا پوءِ پي،
عشق تي ڪير وجهي سگهيو جهل.

مون سان جي پيار اٿئي اڄ نه ته وڃ،
مون کي چاهت ڪئي، ڪي نه ڪهل.

تنهنجو مک ٿي پوي ڪرآن سڪي،
منهنجا ٻئي هٿ ائين، جيئن رهل.

مان سڄو جو سڄو بدلجي ويس،
نين تنهنجا رهيا آهي نرمل.

بزم لطيف ۽ شاه طوفان طوئي نزل

(طرح - عيد جو چند ٻي لڳي ٿو اجنبي تو کان سواءِ.)

ٻارڙن جيان من ٿو تڙبي هر گهڙي تو کانسواءِ.
بل نه گذريو، ڪيئن گذري زندگي تو کانسواءِ.

منهنجي زخمن تي رکين ٿي پيار جا ڪيڏا پها.
ڪير آ پنهنجو مسيحا شاعري تو کانسواءِ.

دل چوي ٿي توکي چمجي اي لفافا يار! اڄ،
ڪيئن پڙهي هان حال دل جو سانوري تو کانسواءِ.

ها مجيم ڏاڍي ڏکي، ڏاڍي پڪي سنگدل آن پر،
ڪونه آ اي زندگي منهنجي سري تو کانسواءِ.

مشڪلن جا ڪيترا پيا هن ٿي مون تي پهڙ،
هن گهڙي ٻيو ڪير آهي يا علي ع تو کان سواءِ.

سڀ ستارا ماڻ آهن، رات آهي چپ چپات،
عيد جو چند ٻي لڳي ٿو اجنبي تو کانسواءِ.

رستن جون اڪيون - حيرت ۾ پئجي ويون.

هن منهنجو نالو ڪنيو،

هن جون سڀ سڪيون، - حيرت ۾ پئجي ويون.

باسون تنهنجي ملڻ لاءِ،

مون جيڪي باسيون - حيرت ۾ رهجي ويون.

ڪوڙ ڪرو ايڏو هيو،

ڳالهيون سڀ سچيون - حيرت ۾ پئجي ويون.

•

نيرن نيئن ۾ - ڪنهن جو نانءُ لکيل هئو؟

ڳاڙهيءَ مينديءَ سان،

پورن هٿن ۾ - ڪنهن جو نانءُ لکيل هئو؟

ڪهڙي ڪلهڙيءَ،

ايندڙ لمحن ۾ - ڪنهن جو نانءُ لکيل هئو؟

جهيڙ ميلن،

تنهنجن پلڪن ۾ - ڪنهن جو نانءُ لکيل هئو؟

پڙهي چڙڪي پيو،

آيل خطن ۾ - ڪنهن جو نانءُ لکيل هئو؟

سمجھي ڪونه سگهيس،

الجهيل ساهن ۾ - ڪنهن جو نانءُ لکيل هئو؟

●

پيار ڪهاڻي هاڻي شايد پوري ڪونه ٿئي،
 خواب نه هاڻي ڪوبه ڏسي جو،
 خوابن جون تعبيرون هاڻي،
 بلڪل الٽيون ٿينديون آهن.

نئين نشيلا سندر چهره وار گهٽائڻ جهڙا ڪارا،
 ڪوبه پريمي هاڻي شايد ڪونه چمي سگهندو،
 ڌيءُ چڻيندڙ سک سان هاڻي
 ڪونه سمهي سگهندو.

تارا

رات رنس جو تنهنجي لاءِ
ڪجهه ڳوڙهن کي چادر جي
هڪڙي ڪنڊ پنام ڏني.
۽ ڪجهه ڳوڙها
منهنجي وهائي جذب ڪيا.
ڪجهه ڳوڙهن کي امرت سمجھي،
ڳيت ڏئي مان پي ڇڏيو.
باقي جيڪي بچيا سي سڀ
”تارا“ ٿي ويا.

•

(نئين سال جي موقعي تي)

اڃا ٻارنهن ٿيڻ ۾ ڪجهه وقت آهي.
 اچ ته تون ۽ مان
 جام نٿڪائڻ کان اڳ
 ڪجهه لڙڪ لڙي وئون.
 انهن ڪوتاهين لاءِ
 جي اسان کان دانسته يا
 نادانسته ٿيون آهن.
 پشيم نين جي انهن لاشن کي دفنائيندي
 اچ ڪجهه روئي وئون
 جن سان گڏ
 اسان پنهنجي زندگيءَ جون سڀ ساروڻيون
 دفن ڪرڻ وارا آهيون.

توهان سڀ هن ڦل هنگامي ۾
وساري ويٺا آهيو ته
توهان جي جيون جي کيسي مان
هڪ سال ڪري پيو آهي.
سڀاڻي جڏهن،

پنهنجي گهرن جي ديوارن تان
۱۹۹۵ جا ڪئلينڊر لاهيندو ته
ڇا توهان کي ڏک ڪونه ٿيندو؟
سڄو سال توهانجي اکين ۾
هن ڪئلينڊر جا انگ
ننڊ ڪندا رهيا آهن
ها! اچو،

هڪ دفعو وري گڏجي روئون
۽ پنهنجي پيارن کي
نئين سال جون مبارڪون ڏيڻ کان اڳ
کين اهو به ٻڌايو ته
هاڻي هو جلدي مري ويندا.
موت کين هڪ قدم
وڌيڪ ويجهو اچي ويو آهي.

هوءَ جڏهن،
گهنڊ مٽائي مرڪي
جن ته ڪرفيوءَ ۾
وقفو ٿي ويو!

مون مسجد ۾ دعا گهري،
۽ قبول ٿي وئي.
مون مندر ۾ دعا گهري،
۽ قبول ٿي وئي.
مون ڪليسا ۾ دعا گهري،
۽

اها به قبول ٿي وئي.
پوءِ مون سمجهيو،
دعا قبول ڪندڙ ته
انهن لفظن ۾ ويٺو هئو،
جيڪي مون
دعا لاءِ چيا هئا....!!

هوءَ مون لاءِ
علي عليه سلام جي قول وانگر آهي
جنهن کان پوءِ مان
ڪنهن جو به قول دهرائڻ
پسند ڪونه ڪندس....!

هوءَ چانهن پيئندي،
خيالن ۾ ئي خيالن ۾
پنهنجي محبوب کان چميون وٺندي،
خيالن ۾ ئي خيالن ۾
پيٽ سان ٿي پئي هئي.

اڌ اڃي اڌ ڪاري پني تي
 صحيح وٺي،
 منهنجو نانءُ سندس چين ۾ سبي
 کيس منهنجي حوالي ڪيو ويو،
 ۽ هاڻي ماڻهون
 کيس
 منهنجي ”زال“ چون.

پنت

منهنجي گهر
 ۽
 منهنجي خانداني،
 قبرستان جي وچ ۾
 ڪو گهڻو پنت
 ڪونه آهي.

Love to All

روڊ محسوس ڪيو ته،

سندس مٿان

هڪ ڪار،

ضرورت کان وڌيڪ

تيز هلي رهي آهي.

هوائن جو سامه

منجهن لڳو

ڇو ته

اها ڪار وڌيڪ دونهنون ڪڍي رهي هئي،

جنهن تي

Love to All لکيل هئو.

نقصان

پگهار جا پئسا ڳڻي

سوچيان پيو ٿو،

افسوس!

مهيني جا ۳۰ ڏينهن

هن هڪڙي ڏينهن جي انتظار ۾

وڃائي ڇڏيم.

هر ڪنواري چوڪريءَ جي اندر،

هڪ عورت ستل هوندي آهي.

۽ جڏهن

اها عورت جاڳندي آهي ته

ڪنواري چوڪري

مري ويندي آهي.....!

"سار کي ڇا ڪجي؟"

بند ڪمري ۾ رهجي.

بند دريون ڪري

در کي تالو هڻي

بلب سڀئي اجهائي

۽ پردا ڪيرائي ڇڏيون.

ها مگر،

سار کي ڇا ڪيون؟

سار جا يار جي پار کان ٿي اچي.

ذهن جي در کي هر هر ٿي کڙڪائي ڇڻي،

آءُ آئي آهيان.

ڪو سنيهو ڪٿي آءُ آئي آهيان.

هاڻ چئو دوستو!

يار کي ڇا ڪجي؟

سار کي ڇا ڪجي؟

هڪ ڪنل ٿل نغمه

عزت ۽ غيرت جا سڀ
ڪوڪلا نظريا ڦٽي ڪري،
ڪاش توکي
پنهنجي سابقه محبوبائن جي باري ۾
ٻڌائي سگهان.
۽ توکان تنهنجي سڀني
بوائي فرينڊس جا،
مزيدار قصا ٻڌي سگهان!

●

هڪ ٻي اسرار چوڪريءَ جي وارتا!

هوءَ لڀسٽڪ لڳل چن جون
ڪئين جوڙيون،
پنهنجي چمڙي واري پرس ۾
اسپيئر رکي ٿي.
۽ ڪنٺين تي چانهن پيئندي
اهي چپ پنهنجي دوستن ۾ ورهائي ٿي.
هن وٽ کوڙ ساريون اڪيون آهن
جيڪي هوءَ
بس ۾ ويٺل ۽ بس کان ٻاهر بيٺل

خوبصورت نوجوانن ڏي اڃا لئي ٿي.
 بلڪل ائين جيئن مان،
 بس ۾ سيٽ رکڻ لاءِ
 سيٽ تي ڪتاب اڇلائيندو آهيان.
 تنهن هوندي به
 هوءَ ڏاڍي غريب آهي.
 هن وٽ سڀ ڪجهه هوندي به ڪجهه ڪونهي.
 سندس اکيون
 روشني کان خالي
 ۽ چپ چمين کان وانجهيل آهن.
 پوءِ به ممڪن آهي ته،
 کيس سندس ڪنهن دوست
 فئڪلٽيءَ جي پارڪ ۾
 ڪنهن گهاٽي وڻ پويان،
 ڪا چمي ڏئي ڇڏي هجي.
 پر! ڪهڙي خبر ته اهي چپ هن
 چمڙي واري پرس مان ڪڍيا هئا
 يا
 سندس اصلي هئا.

لاٽري

دنيا جون سڀ چوڪريون،
 جيستائين
 چوڪريون هونديون آهن.
 پنهنجي پرس ۾
 عاشقن جا خط
 ۽ (Brazers) بادين ۾
 چاهيندڙن جون دليون رکنديون آهن.
 پر
 هميشه ٿينديون ان جون آهن،
 جنهن جي
 نالي جي
 لاٽري ۾ نڪرنديون آهن!!

نئين زندگي

تون هڪ پل لاءِ مجنون ٿي پئي
ته مان توکي ٻڌايان
ته تنهنجي ليلي رانجهي سان گڏ
فائيو اسٽار هوٽل ۾
ڊنر کائيندي ڏٺي وئي.
گهٻراءِ نه!

ڪجهه دير کانپوءِ

ڪٿان ڪا هير اچي تنهنجي ڪلهي تي هٿ رکندي
۽ تو پنهنجي زندگيءَ جون
نئين سنئين آغاز ڪجانءِ.
هتي زندگي ائين ئي هلندي آهي.

آخر تون ڪيستائين
خوشيءَ جي خالي سگريٽن ۾،
ڏک جو چرس پري پيئندين.
هڪ دفعو ئي
مصلحت جو زهر کائي
مري ڇو نه ٿو وڃين!

دوزخ اک پٽي ته
دنيا پنهنجي پيٽ ۾
بارود لاهڻ لڳي.
۽ پيار جڏهن پنهنجا پنڪ
هوا ۾ لهرائي ٿو
ته سڄي دنيا جا پريمي
پنهنجي پريميڪائن کي،
چمي ڏئي وٺن ٿا.

”مان به هڪ“

خواب نيئن ۾ پري
 ريشمي چولو ڏيکي
 پرس ۾ ڪو خط کڻي
 زلف کي ڏيندي هو جهٽڪا
 روز لڏندي ٿي اچي
 پنهنجي ڦٽڪليءَ اندر.
 ويهي ڪامن روم ۾
 بيهي ڪاريڊور ۾
 روز ڪنهن نئين شخص سان
 ٿي ونڊي هوءَ مسڪراهن،
 تهڪ مرڪن جا گلاب.
 ۽ ٻيا سڀ روح اڪيون جسم
 ان کي حسرتن سان ٿا تکن
 ۽ انهن ويچارڙن
 ڪيترن ماڻهن منجهان
 مان به هڪڙو شخص آهيان!

آءُ جنهن گهر رهان،
 ان جي پوڄا ڪيان
 مندرن وانگيان
 مسجدن وانگيان
 ان جي عزت جي لاءِ
 ان جي حرمت جي لاءِ
 مان جيان مان مران
 منهنجي ڌرتي آ جا
 سنڌ ڌرتي آ جا
 منهنجي سرتي آ جا
 آءُ جنهن گهر رهان
 جنهن جي پوڄا ڪريان
 مندرن وانگيان
 مسجدن وانگيان
 جنهن جي عزت جي لاءِ
 مان مران مان جيئان
 پنهنجي ڌرتي مٿان
 سو به گهوري ڇڏيان.

منهنجن نين تي،
 شام لهي آئي.
 تون ڇا هلي وئين،
 سانن جيون تي.
 شام لهي آئي.
 سج وڃي لڪيو،
 سڀني رستن تي،
 شام لهي آئي.
 ٽڪيل مسافر جي،
 ڏڪيل پيرن تي،
 شام لهي آئي.
 ڪهڙو واءُ گهليو،
 پنهنجن ڇهرن تي.
 شام لهي آئي.
 پنهنجي ريڪائن کان،
 خالي هٿن تي،
 شام لهي آئي.

ٻڌندڙ سڄ جيان
 هڪ ڏينهن گرم ٿي ويندس.
 مون کان منهن مڙ ڦير،
 مون کي ٻڌ ميان.
 هڪ ڏينهن گرم ٿي ويندس.
 موت متان مارين،
 ٿورو وقت جيان.
 هڪ ڏينهن گرم ٿي ويندس.
 ڪجهه به وٺڻو ناهي،
 جيڪي آهي ڏيان.
 هڪ ڏينهن گرم ٿي ويندس.
 تنهنجي دريا دار
 هڪڙي پاسي ٿيان.
 هڪ ڏينهن گرم ٿي ويندس.
 پل ۾ خوشبوءِ جيان،
 ڪڪرن جي پويان.
 هڪ ڏينهن گرم ٿي ويندس.

تنهنجي گهر اچي،
 تنهنجن وارن ۾،
 نيٺ وساري آيو آهيان.
 جن تان لنگهي وئين،
 انهن چارن ۾،
 نيٺ وساري آيو آهيان.
 مون کي ڳولي ڏيو،
 هت ڪٿ تارن ۾،
 نيٺ وساري آيو آهيان.
 تنهنجي ڪمري جي،
 در ديوارن ۾،
 نيٺ وساري آيو آهيان.

هر شي لڙهي وئي،
 تنهنجي يادن جو.
 ساغر چلڪيو آ.
 هوا ۾ هڪ ڪار،
 ڪنهن جي ساهن جو.
 ساغر چلڪيو آ.
 رات سڄي روشن،
 چند ستارن جو.
 ساغر چلڪيو آ.
 هر مک اولڙا!
 کاتي عڪسن جو!
 ساغر چلڪيو آ.
 رنگ ۽ روشنيون،
 ڪيڏو ڇهرن جو.
 ساغر چلڪيو آ.

نه هاڻِ جام آڇيو،
 اسان پيئڻ ڇڏي ڏنو.
 اسان پيئڻ ڇڏي ڏنو.
 نه رند ئي رهيا آهي،
 نه مئڪده نه محفلون،
 رهيو رڳو سَراب آ،
 رهيو ڪٿي شراب آ؟
 اسان پيئڻ ڇڏي ڏنو.
 نه هاڻي جام آڇيو.
 مبارڪون مبارڪون،
 چون توهان کي سڀ سڪيون،
 توهان جي لاءِ اٿن اکيون،

توهان جي لاءِ جهڪن اڪيون،
 اسان اهي اڪيلڙا.
 اسان جيئڻ ڇڏي ڏنو.
 هي چوڪ گهر گهڻيون سڀئي،
 اسان جا هاڻ ڪٿر رهيا.
 اسان ٿياسين اجنبِي،
 اسان اچڻ ڇڏي ڏنو.
 اسان وڃڻ ڇڏي ڏنو.
 نه هاڻ جامر آڇيو،
 اسان پيئڻ ڇڏي ڏنو.
 هي جنتون ۽ نار سڀ،
 هي پيار جا اچار سڀ،
 هي عشق هي معاهدا،
 هي واعدا هي فاعدا،
 اسان ڪرڻ ڇڏي ڏنو.
 اسان پرڻ ڇڏي ڏنو.
 نه هاڻ جامر آڇيو،
 اسان پيئڻ ڇڏي ڏنو.

اڪيون نيڻ ڪڻ.

تون شل اچين او! مٺي.

دعا هت ڪڻي مٺي،

گهري آه گهرن.

تون شل اچين او! مٺي.

ٿڌيون هوائون لڳن،

واهوندا ورن.

تون اچين شل او! مٺي.

نيڻن کي نه ڪپي پيو،

تو کي ٿا چاهين.

تون اچي شل او! مٺي.

هر هر مڙي آڏو،

دريون دروازن.

تون شل اچين او! مٺي.

●

نظم

چنڊ ڳوڙهن جي سيلاب ۾ ويو ٻڏي،
 سڀ ستارا ٿي تاندوڻا اڏري ويا.
 ٽيپ تي پئي لتا جو ڪو نغمو هليو
 ڪو وهائي ۾ منهن ڪي لڪائي رنو
 دير تائين پڙاڏو ٿيو سامه جو
 دير تائين هلي ٽيپ بند ٿي وئي
 ڳالهه ڪا ڪانه هئي
 خط پراڻا پڙهي ياد آيو هئو ڪو
 اوچتو اوچتو
 چنڊ ڳوڙهن جي سيلاب ۾ ويو ٻڏي!

مون لئ ڇپر ڇانءُ،
 ڇڏوڻ کي چو ٿو ڪين.
 آسرو ويلي روز هت،
 لنوندو آهي کانءُ.
 ڇڏوڻ کي چو ٿو ڪين.
 مون پوکيندي آڏنو،
 هن کي پنهنجو نانءُ.
 ڇڏوڻ کي چو ٿو ڪين.
 ضرب هڻين ٿو هن کي،
 ڪڇي منهنجو هانءُ.
 ڇڏوڻ کي چو ٿو ڪين.
 دليون ڏکائڻ جو،
 ڏسيو اٿي ڪنهن ڏانءُ.
 ڇڏوڻ کي چو ٿو ڪين.
 ٻڌي ننڍڙي پينگهه هت،
 لڏندو هئس آءُ.
 ڇڏوڻ کي چو ٿو ڪين.

دريائن کي ٿئي ٿو،
 پر نظر کي.
 ٻيو ڪنارو ڪونهي.
 مشڪل يادن واري،
 پوئين پهر کي.
 ٻيو ڪنارو ڪونهي.
 بس نه ڪٽندڙ پنڌ،
 تنهنجي شهر کي.
 ٻيو ڪنارو ڪونهي.
 پياريندو ئي ره،
 ساقي ساغر کي.
 ٻيو ڪنارو ڪونهي.

تون جيئن ئي آئين.
 ڇنڊ ڇڙهي آيو.
 هوري هوري اڄ وري،
 نهي جيئن ڄاڻين.
 ڇنڊ ڇڙهي آيو.
 آئيني ۾ منهن ڏسي،
 چري ٿي پيائين.
 ڇنڊ ڇڙهي آيو.
 گل ئي ڪانه پئي،
 هاءِ بڄي ڪاڻين.
 ڇنڊ ڇڙهي آيو.

سڄائي اشاعت گهر جا وڪري لاءِ موجود ڪتاب

20.00	ڪلا پرڪاش	1. جي هيئنٽري منجهه هُن
15.00	گرداس وڌواڻي	2. جڏهن آدم آيو
15.00	ڪرشنچندر	3. سڄ ڏکڻ مان ٿو اُڀري
05.00	پرويز	4. فلسطين، جدوجهد آزادي
65.00	اعجاز خواجہ	5. نيدر منهنجو نينهن
16.00	مترجم: يوسف سنڌي	6. سنڌ پاڪستان کان پوءِ
55.00	موتي پرڪاش	7. سي سي سانڊيمر ساه سين
09.00	يوسف سنڌي	8. گني ساڙ جي آزادي
12.00	يوسف سنڌي	9. جيئي انقلاب جون ڪهاڻيون
25.00	پرويز	10. رت جا ٿڙا
12.00	رسول بخش پليجو	11. ادب ۽ فن جي اهميت
13.00	مترجم: يوسف سنڌي	12. جنين لوه لڳن ۾
04.00	مترجم: يوسف سنڌي	13. پاڪستان ۾ قومي مسئلو
65.00	انور بلوچ	14. ڪپيل هٿ
14.00	يوسف سنڌي	15. ڌرتيءَ جو قرض
45.00	نجر عباسي / يوسف سنڌي	16. جبل مٿي باهڙي
60.00	طارق قريشي	17. بالڪ فورس ۽ پوت بلڊنگ
30.00	طارق قريشي	18. پنجين موسم کان پوءِ
60.00	سوڀو گيانچنداڻي	19. ڪڏهن بهار ايندو (ڪهاڻيون)
50.00	آثم ناڻن شاهي	20. جڏهن آلا آپ ۾
30.00	ناهيد مغل	21. ڪر ڪر جيون سواليا نشان (ڪهاڻيون)
60.00	اعجاز خواجہ	22. ڳالهين ڪوٽ ڪڙن جون
80.00	ساحر راهو	23. خواب، ڪٿوري چند
35.00	ذوالفقار ڪانڌلڙو	24. دريءَ وٽ بيٺل چوڪري
90.00	محمد انور بلوچ	25. اي ٽرپ ٽ آمريڪا
50.00	علي انصاري	26. اڃايد آبشار

درد جو شهر ۽ مان.
آخري پهر ۽ مان.
نيٺ ساھ ڪٽنداسين،
هي منهنجو سفر ۽ مان.

سند سلامت

www.sindhslamat.com

سند سلامت جو مشن ۽ مقصد سنڌي ٻوليءَ جي ڊيجيٽلائيزيشن ۽ پکيڙ کي وسيع ڪرڻ آهي ۽ پڻ دنيا سان گڏ سندس رفتار سان هلڻ جو سانباهو آهي، ڇو ته تاريخ هميشه انهن قومن جو احترام ڪيو آهي جن پنهنجي علمي سرمائي جي حفاظت ڪئي آهي. سند سلامت پڻ پنهنجي ٻوليءَ جي بقاء خاطر سنڌي ٻوليءَ ۾ لکيل قيمتي ۽ ناياب ورثي کي ضايع ٿيڻ کان بچائڻ ۽ ان کي نه رڳو محفوظ رکڻ پر پنهنجي اديبن، ليکڪن، محققن ۽ شاعرن جي علم، هنر ۽ تخليق کي ڊيجيٽلائيز ڪندي دنيا جي ڪنڊ ڪڙڇ ۾ موجود سنڌين تائين مفت ۾ آسانيءَ سان پهچائڻ جو عزم ڪيو آهي.

اسان جي خواهش هئي ته سنڌي مواد تي مشتمل هڪ اهڙو ڪتاب گهر قائم ڪجي جتي هر موضوع تي مشتمل ڪتاب موجود ملن. ڪتابن کي ڳولڻ ۽ ڏاڻوڻوڊ ڪرڻ آسان هجي ۽ ايندڙائيد سميت آئي فون يا ونڊوز آپريٽنگ سسٽم سميت هر قسم جي ڊوائيس تي آساني سان آن لائين پڻ پڙهي سگهجي.

۽ اهو سڀ ”سند سلامت ڪتاب گهر“ ذريعي ئي ممڪن ٿي سگهيو. اميد ته سند سلامت ڪتاب گهر ذريعي سموري دنيا ۾ موجود سنڌي نه صرف پرپور لاڀ حاصل ڪندا پر سند سلامت ڪتاب گهر کي وڌيڪ فائديمند بنائڻ لاءِ پنهنجو پورو ساٿ نڀائيندا.

books.sindhslamat.com

سند سلامت ڪتاب گهر جي ايندڙائيد اپليڪيشن پلي اسٽور جي هن لنڪ تان ڏاڻوڻوڊ ڪريو:

<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.sindhslamat.book>

سوره سنڌي ادب جي واٽس ايپ گروپ جي لنڪ:

<https://chat.whatsapp.com/Ccc0pAnEJWk79h92OCt6Nu>